

Etikkbrev fra KEKK

Månedens tema: Autonomi

“Autonomi innebærer frihet fra kontrollerende påvirkning og fra begrensninger som utilstrekkelig forståelse, som hindrer meningsfulle valg.”
(Beauchamp & Childress, 2009)

Autonomi er et kjerneprinsipp i etikken og handler om respekt for individets rett til å bestemme over eget liv. Autonomi er ikke bare en rettighet, men også et ansvar for helsepersonell. Som profesjonelle må vi støtte opp under denne retten, også når det utfordrer våre egne vurderinger.

Autonomiprinsippet betyr at vi skal respektere personers rett til å ta egne valg. Dette gjelder også når vi er uenige. Det innebærer at vi gir rom for selvbestemmelse, og at vi støtter personer i å ta informerte og frivillige beslutninger om egen helse, livssituasjon og omsorg. Autonomi handler ikke bare om å si ja eller nei – det handler om å bli sett, hørt og respektert som den man er.

For å styrke autonomien i pleie og omsorg, kan du:

Lytt aktivt: Vis respekt for personens ønsker, behov og verdier – også når de avviker fra det du selv ville valgt.

Tilrettelegg for beslutningskompetanse: Gi støtte til å forstå alternativer og konsekvenser, slik at personen kan ta egne valg.

Unngå overstyring: Vær bevisst på maktbalansen – ikke ta over beslutninger som personen selv kan ta.

Dokumenter og følg opp: Sørg for at personens valg blir dokumentert og respektert i praksis.

Etisk refleksjon i teamet: Diskuter vanskelige situasjoner med kolleger – det gir trygghet og bedre beslutninger.

Kulturell sensitivitet: Autonomi kan forstås ulikt i ulike kulturer – vær åpen og nysgjerrig.

Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2009). *Principles of Biomedical Ethics* (7. utg.). Oxford University Press.

Mail	Viva Engage	Melde inn sak	Kompetansebroen
kekk@sye.oslo.kommune.no	<u>VI/SAM/Klinisk etikkomité</u>	https://forms.office.com/e/UH4fdPL52Z Eller scan QR-kode 	<u>Klinisk etikk komité Oslo Kommune</u>